

Redacțiunea. Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Serioși refuzăm să nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnăm.

INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anuluri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelke
Nachfolger; Anton Oppelke, J.
Demmer; în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein, Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
curale de Roumonie; în Ham-
burg: Karolyi & Ledermann.

Prețul inserțiilor: o seriă
garmonioasă pe o coloană 6 cr. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în fă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă în toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 / etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu două în oasă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. n.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 114.

Brașov, Sâmbătă, 25 Mai (6 Iunie)

1896.

Culmea sârbărilor milenare.

Luni se va săvârși în Budapesta festivitatea, care va fi culmea tuturor sârbărilor arangeate din incidentul mileniului unguresc.

Diua de 8 Iunie e și aniversarea a 29-a a încoronării, și în legătură cu această stă și cortegiul omagial, care va duce corôna și insigniile ei în noul parlament, ăr cătră amedî se va ține ședința festivă în noua clădire a parlamentului, în care se va ceti sancționata lege pentru „eternizarea” mileniului.

Cele-ce se vor petrece în 8 Iunie în capitala ungară vor decurge, ca toate festivitățile puse în scenă cu cheltueli atât de mari pe contul contribuabililor fără deosebire, decât strămoșii lor s'au aflat acum o miie de ani între cetele lui Arpad, ori că acestea i-au aflat aici pe pământul lor.

Nu tot așa de neted însă se va desfășura activitatea fișpanilor și solgăbirilor de pretutindenî în arangearea și eședarea banderilor și deputațiilor menite a ridica splendoroa acelei zile, și în luarea de măsurî pentru sârbarea ei în toate localitățile, unde între altele se va ceti legea milenară etc.

Dacă până acum, la începutul sârbărilor, am avut să înregistrăm atâtea casurî de cea mai despotică și arbitrară presiune în favoarea sârbărilor, de sigur că cu această ocaziune presiunile vor fi îndoit de mari, și pas de pas cu ele vor cresce și amenințările și prigonirile nemotivate cu scop de-a teroriza și intimida lumea.

Par' că vedem un nou șir de brutalități scose la ivelă sub firma apăsării stégului unguresc, și alte multe năsdărăvâni șoviniste, pe carî cu atâta patimă le produc micii tirani de prin comitate.

Va trece însă și acest povoiu de fală golă și de sumețîă îndirjită și violentă ungarăscă, și noi vom rămâne tot aceiași și tot acolo unde

suntem adî, cu deosebire numai, că după toate prevederile zelul „patriotic” fișpanesc va contribui cu această ocaziune a mări numai amărăciunea destul de mare ce domnesce în popor, cu totă pompa și strălucirea ce se desfășură în Peșta.

Acăsta au recunoscut' o înși-și estremii unguři, deci nu mai trebuie s' o dovedim noi. Ceea-ce însă ne îngrijesc este nu atât mahnirea, ce ni-o cauzază purtarea adversarilor noștri naționali, cât mai mult mahnirea, ce ne vine dela cei slabi de ânger din mijlocul nostru.

Sperăm, că nu va fi mare numărul acelora dintre Români, carî, în orbia și servilismul lor, se vor lăsa a fi tiriți după carul de triumf al șovinismului dominant.

Demnitatea noastră națională pretinde adî mai mult ca ori și când dela toți Români, ca să fiă solidari în atitudinea lor de-a nu lua parte la tãmbălăul milenar, atitudine prin care trebuie să documenteze, că în conștiința lealității lor și a dreptății cauzei lor, ei se simt — tocmai în aceste zile de bucuria ale dușmanilor de mörte ai românismului — adenc nemulțumiți de starea, ce li-s'a creat în acest stat.

Cestiunea naționalităților în dietă.

Pe cum am amintit în primul nostru de ieri, dieta ungarăscă debata de câte-va zile proiectul de lege despre judecata Curiei în afaceri electorale. Desbaterile de până acum s'au caracterizat mai ales prin dorința manifestată de diferiții orifoi ai partidelor, ca proiectul să nu i-se faoă nicî o piedecă, ci să fiă primit. Acăsta dovedesce, că praxa de până acum la censurarea valabilității electorale, n'a corăspuns de loc cerințelor și că ea nu mai pöte fi susținută.

În articolul nostru de ieri am arătat pe scurt genesa noului proiect de lege. Pentru adî vom să revenim asupra ședinței dela 3 Iunie a camerei ungară. Printre vorbitorii cel dintăi a luat cuvântul faimosul

Pázmándy D. La începutul cuvântării sale el accentuă necesitatea acestui proiect. Spunend apoi, că vede și adî, cum domnia de partid vré să-și rețină sieși superioritatea asupra alegerilor, ăr de altă parte se teme, ca nu cumva în parlament să între și astfel de elemente, carî altfel esercită în anumite privințe iubirea de patriă, — Pázmándy se ocupă de cestiunea naționalităților.

Interesele de partid la alegeri — dișe el — trebuie date cu totul la o parte, căci cel mai mare interes este, ca individul, care intră aici, ca deputat, acela de fapt să vină din voința majorității cercului. Sunt primejdioase de asemenea acele dispozițiuni, carî — s' o spunem sincer — tind la aceea, ca naționalitățile să nu pötă veni aici în o astfel de proporția numerică, în care i-ar puté trimite aderenții lor. Nu, cestiunea naționalităților zace cu totul altundeva; nu vè speriați de ea și să nu vreți din cauza ei a restringe prin legi libertatea generală. Pentru-ca cestiunea naționalităților să pötă fi bine rezolvată, sunt de lipsă două lucruri. E necesar mai înainte de toate ca firele, carî le lögă cu conaționalii de rassa din alte țări, să le tăiam radical. E necesar, ca diplomația comună, prin punerea în cumpenă a intereselor și a greutății Ungariei, să pună capet acelu sistem, care a existat aici ani de-arëndul; și e necesar, mai ales, ca legăturile micilor state vecine din Balcani cu naționalitățile de aici, să înceteze; apoi e de lipsă, ca noi să dovedim Europei, că aplicăm legile într' o formă față cu fiă-care naționalitate.

Și în privința acăsta cu regret am luat la cunoștința vorbele, ce le-a diș aici d-l François Kossuth. Țin o mare greșală în gura densusului, când dișe, că eseroitarea dreptului electoral să se facă dependentă de cunoșcerea limbei maghiare. Mă rog, dreptul electoral nu este un dar, ci este un drept omenesc, care nu pöte fi făcut dependent nicî de naționalitate, nicî de confesiune, nicî de altă categoriă. N'are dreptate colegul meu Kossuth, căci am greși foarte tare credend, că ori-cine, care nu șoie unguresce, ar fi dușman patriei și aceluia nu-i putem da drept electoral; când dișe cineva, că numai Maghiarului trebuie dat drept elec-

toral, de aici urmază, că a da și altuia este primejdios.

Instrucțiua limbei maghiare a rămas în multe privințe foarte îndrêr; în Ungaria oam numai de dece ani înoöce se propune în șoole limba maghiară (?). Cum putem pretinde dër, ca aici, unde locueso *masse naționaliste* să se șoie șoie și ceti unguresce, când sunt milioane, carî nu șoie șoie și ceti *nicî în limba lor maternă* (frumösă mărturisire milenară! — Red.). Dër nu vorbeso de teoria, ci de praxă. Ce greșală ar fi, decât așa țin de element periculos pe toți acei locuitori din Ungaria, carî nu șoie șoie și ceti unguresce...

Sunt convins, că adî în Ungaria este numai o disparentă minoritate, care negă caracterul național maghiar al statului. Eu voesc să măsur într' o formă fiă-cărei naționalități, căci numai atunci vom apëra acăsta poziți față cu ori-ce inimic, decât dișem, că aici fiă-care are drept egal, drepturile politice le eseroităm într' o formă, dër și datoriile sunt aceleași pentru fiă-care. *A nu le da drepturi* (naționalităților), *dër totuși a pretinde dela ele datoriințe*, nu se pöte...

Ugron: Naționalitățile formeză cetățenii Ungariei. Eu recunosc în Ungaria cetățeni, carî vorbeso romănesce, slovăcesce, nemțesce. Pe aceștia totdeuna i-am considerat ca Maghiari (!) Legea încă îi numesce Maghiari (!) Față cu ei nu voesc altă lege, decât față cu toți cetățenii patriei. *Naționalitățile din Ungaria nu sunt dușmane Maghiarilor*, și neg, că Maghiarii ar puté conta numai la puterea, pe care ar da-o Maghiarii numai ei siguri.

Ugron laudă apoi pe Nemți, carî totdeuna s'au alipit de Maghiari; numai Sașii s'au însărăinat uneori de maghiarime. Și adî sunt între Sași omeni nesocotiți, carî nu vöd, că se pierd în oceanul (!).

Dër cum stăm cu Români? La ei inteligența crescută mai ia urmă nu este maghiară în sentimente, pentru-că vede, că pe când în vecinătatea noastră rassa romănă formeză un stat, care are toate atributele independenței, pe atunci Ungaria nu pöte da națiunei maghiare aceeași independență deplină. Nu vè mirați dër, decât statul romăn independent plutesce înainte Valah'lor noștri ca un ideal, mai ales când

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cursa.

(Din memoriile unui polițist, de L. Maurice.)
(Fine.)

Acum mi-se pãrũ, că aud ceva. Cu inima sbocotind așteptam pe cel ce o să șosescă, sperând, că va fi Wilkins. În fine, în adevăr, aud sunetul pașilor, dër nu de asupra, ci dedesubt, din suterană.

— „Tu ești, Jim?” întrebă o voce precaută.

— „La dracu! Cine altul pöte fi?” îi dișe întrebătu.

— „Dër ce ai?” replică vocea streină cu îngrijire.

— „O, mișelul de Haltfest mi-a dat cu călcăiele în ochi, încât o miie de draci vădui jucând înaintea mea.”

— „Cum se pöte?”

Croky povesti cele întâmplăte între mii de injurăturî.

— „Și unde-i acuma feciorul?” întrebă noul venit.

— „El trebuie, că-i încă p'aci pe unde-va, căci, legat cum era, drac să fi fost și nu se putea duce.”

— „Atunci l'om afla îndată, că am eu o laternă la mine.”

Acum aprinseră laterna și numai decât o față cunoscută apărũ din spelunoă înaintea mea. Era fața lui Föhrmann O'Neal, un individ tot atât de cinstit, ca și Jim Croky.

— „Etă-l aci!” esolamă mișelul voios, când mă vëdu. „Vrei să-i suceso gătul numai decât, Jim?”

— „Nu! Pentru totă lumea nu, căci prin asta i-am pierde jumătate prețul. Mai bine să zacă el aci în ambit, să flămendescă și să însêzune până-l va lua dracu. Acăsta-i o răsunare curată, și fiind-că o cadavrul lui nu se desfigurază, își mănține prețul.”

— „Bine diți”, răspunse celalalt; „să-l duc eu, ori îl duci tu?”

— „Ia-l tu, că eu nu vöd încă, dër grijî să nu te lovescă!”

Și mă luă mișelul ca pe un ghem, cu precauțiune, mă ridică pe brațele sale și merse în ambit urmând pe Croky, ce ducea laterna. În ambit mă puse jos. Auđi apoi ușa cădend pe deschidătura gaurei, și după aceea o zurăitură lină, ca și când s'ar împinge o ușă. Duoștorul meu, din cauza strimtorii locului, pași peste mine și întrebă pe celalalt: „Să-l duc mai departe?”

— „Nu-i lipsă”, răspunse el; „e drumul prea îngust. Aci pöte el zăcé. Nimenî nu-l va descoperi. Măne apoi l'om căuta. Acum rămăi cu bine, Sir, petrece-ți timpul cu pace!”

Cu un ris satanic se depărtară miserabili, lăsându-mă aci. Zarea luminei și sunetul pașilor lor dispărũ încetul, ăr eu rămăsei singur singurel în periculösa situațiune.

Mult timp stëtui amuțit și inlemnit, până imi recăpătai prezența de spirit și în fine prinseiũ a spera. Wilkins trebuie în scurt timp să fiă aci, gândiam eu, dër öre

pe ce cale ar puté el afla unde sunt?... Începui a mișca capul în drêpta și-n stânga pe jos și a-mi mișca făloile și buzele spre a depărta bazmaua dela gură, dër era prea tare înodată. Mă tãrii ca șerpîi îndrêr, până la pãretele de lemn, ce daspãrția pivnița de ambit. Mă încercai apoi să-mi iau o pozițiã, ca și când ședî, ce înoă imî succese cu greu. Acum prinsră a mi-se mai liniști durerile, ce mi-le causase zăcerea tăvãlit la pãmânt. Dër starea mea totuși era grozavă. În ambit aveam un aer înădușit, așa că numai cu greu puteam respira.

Lung timp stëtui așa ascultând cu atențiune, până ce odată mi-se pãrũ, că sub mine s'ar auđi un șoșoșot.

„Ajutor! ajutor!” mă încercai să strig din rãsputerî, deși gura imi era legată cu basmaua. Dër nicî un ajutor, nicî un răspuns, nicî un sunet. Imî perdui și ultima speranță. Mă dureau tẽmplele, începură a-mi vijăi prost urechile și-mi pierdui conștiința.

legislativa Ungariei nu le măsură drepturile cu aceeași măsură, ca celorlalți cetățeni, ci d. e. susține în Ardeal un cens electoral necoresct și cercuri electorale necoresct împărțite.....

E absolut greșit conceptul, care vră să rezolve problemele vieții de stat numai din punct de vedere al limbei. Limba nu formeză element constitutiv de stat. Inșiși Francesii sunt împărțiți în trei state, Germanii asemenea etc. *E deci din parte-ne o procedură greșită de-a silii pe omeni să vorbească unguresce*; noi nu trebuie să-i facem atenți, decât la aceea, că suntem chiamați a cultiva interese egale, ne amenință pericole egale, progresul nostru e progresul lor, peirea noastră, peirea lor. Așa dără noi trebuie să îmbrățișăm cu iubire pe naționalitățile nemaghiare ale acestei patrii, ca ele să nu vadă aici numai pământ în care muncesc și sufer, ci pământ unde pot eser-cita și drepturi.

Vorbesce apoi cu multă convingere pentru introducerea votului universal.

Fr. Kossuth nu se genază a mărturisi, că e Maghiar extrem. Primesce votul universal cu condiția, ca alegător să pōtă fi numai acela, care scie scrie și ceti, fiindcă statistica arată, că dintre naționalități numai o disparentă minoritate au cunoștința cetirei și a scrierei. I-ar fi mai plăcut însă, ca acest drept să fiă condiționat de cunoșterea limbei maghiare în cetire și scriere.

Amintim aici, că foile unguresci re-tac un moment foarte important din desbaterăa acēsta a dietei. Deputatul *Horvath Adam* a dis, că nu-i trebuie reforma, fiindcă atacă independența partidei sale. El apără apoi votul universal, dicēnd între altele, că Ungurii *asupresc naționalitățile și stirbesc drepturile lor*.

O mare mișcare se produse în cameră. Deputatul *N. Șerban* aplaudă furtunos. Deputații au părăsit demonstrativ sala.

CRONICA POLITICĂ.

— 24 Mai.

Diarul „*Bud. Hirlap*“ publicând în numărul său de ieri un articol privitor la starea Românilor bucovineni, dice între altele următoarele: „A produs mare nemulțămire între Români bucovineni faptul, că n'a fost numit ca metropolit gr. or. un preot român, ci „rutēnul“ *Ciuperovic*. Se susține, că noul metropolit va *rutenisi* ca *desvērșire* bisericii gr. or. din Bucovina. Cu ocaziunea intronisării lui *Ciuperovic*, câți-va dintre ascultătorii dela universitatea din Cernăuți au demonstrat contra lui, și pentru acēsta au fost eliminați dela universitate“.

Biroul central din Budapesta al partidului popular se îndreptă către toți aderenții partidei ou provocarea, că aceștia

să se adreseze direct la ministrul de interne în casurile când vor fi jigniți în dreptul lor electoral. Biroul a primit adecă soiri din diferite ținuturi, că pe votanții partidei populare acum nu numai îi decineză, ci îi *centimesă*, lăsând de pildă afară dintre 138 votanți pe 106, și adecă așa că dela 7 sēu 8 fl. ridică censul electoral la 25 fl.

În 2 c. sēra ținū lordul *Dufferin* o vorbire la banchetul camerei comeroiale englese din Paris. Între altele atingēnd vorbitorul și *cestiuni politice* dice următoarele: *Intrēgă Europa este de present o tabără de mai multe milioane bărbați armați; porturile sunt implute cu pașterate. Mania de-a estinde cât mai mult puterea armată s'a incubat în toate statele. Rotogolul pământului este un coglomerat de nervi, și cel mai mic incident este în stare să dea nasocere la un resbel general. În fine Dufferin își exprimă dorința, ca bunele raporturi dintre Anglia și Francaia să dureze și mai departe.*

După cum i-se anunță din Constantinopol lui „*Pol. Corr.*“, vapōrele de resbel, pe cari puterile le trimiseră la Creta, au esclusiv misiunea, de-a apăra pe supușii respectivelor state. La cas, decă în porturile cretense s'ar întâmplă însă incidente mai serioase, atunci comandantii vapōrelor, conform instrucțiunilor primite, vor lua în înțelegere comună măsurile, cari li-se vor pără necesare.

Esecutarea sentinței Sinodului.

În urma sentinței Sf. Sinod dela 20 Mai v. 1896, Regele a semnat decretul, prin care locotenența metropolitană este însăroinată a continua ou girarea afaoerilor eparohiei Metropolitiei Ungro-Vlahiei, până la îndeplinirea vacanței, prin alegerea unui titular, conform legii din 1872.

Acest decret publicat în „*Monitorul Oficial*“, este urmat de un lung raport al ministrului cultelor către consiliul de miniștri despre cele petrecute în Sinod. Acest raport se incheie astfel:

După cum vedeți, d-lor miniștri, Sântul Sinod, cere ca sentința dată de dēnsul asupra I. P. S. S. Metropolit-Primat *Ghenadie Petrescu* să fiă esecutată.

Esecutarea deciziunilor Sf. Sinod, în materie judiciară, este regulamentată prin art. 15 din legea asupra constituirii Sf. Sinod, care dice: „Regulamentele Sf. Sinod vor fi supuse, prin ministrul cultelor, sancțiunii Domnesci spre a fi esecutorii; *er decisiunile în materii judiciare religioase se vor esecuta d'adrechtul de către Sf. Sinod.*“

Aceste sentințe se vor esecuta pe cât timp pedepsele cuprinse într'ēnsele vor fi disciplinare și de un ordin curat religios.

Din cele espuse mai sus rezultând: Că Sf. Sinod a fost legal constiuit pentru a judeca bisericesce pe I. P. S. S. Metropolit-Primat *Ghenadie Petrescu*;

Că hotărîrea sa a fost dată în con-

formitate ou prescrierile legii constituirii Sf. Sinod;

Că pedepsa cuprinsă în acea hotărîre este disciplinară și de un ordin curat religios;

Vă rog să bine-voiți a subsemna alăturatul jurnal, prin care se regulează concursul ce puterea civilă trebuie să dea Sf. Sinod pentru esecutarea hotărîrei dată de el la 20 Mai v. una miie opt sute nouă-șee și șese.

Ministru cultelor și instrucțiunii publice, *P. Poni*.

Pe temeiul acestui referat, consiliul de miniștri a semnat un jurnal, care se sfirșesce astfel:

Consiliul hotărăsce:

D-nii miniștri de justiție, interne și culte vor da fiă-care, în ceea-ce 'i privește, concursul lor delegaților S-tului Sinod pentru esecutarea hotărîrei sale din 20 Mai v. 1896, și îndeplinirii misiunii, ou care sunt însărcinați.

D. Sturdza, Eug. Stătescu, A. Stolovan, P. Poni, General de divizie C. Budișteanu, G. Cantacuzino, G. D. Pallade, C. I. Stoicescu.

Partea neoficială a „*Monitorului*“ cuprinde apoi textul întreg al considerantelor pe care s'a întemeiat hotărîrea Sinodului.

Miercuri înainte de a fi dus Metropolitul judecat din palatul metropolitan la mănăstire, i-s'a cetit următorul act, ce i-s'a adresat din partea locotenenței metropolitane:

Prin acēsta și-se face cunoscut spre a cuvioșiei tale sciință și regulă, că Sf. Sinod în ședința sa dela 22 ale ourentei, a delegat pe PP. SS. Episcopii *Silivestru al Hușilor* și *Gherasim al Argeșului*, spre a-ți înmăna hotărîrea, prin care esol coterisit din treapta arhieriei și oădut din demnitatea de Metropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României.

Conform dēr acestei hotărîri, și-se pune în vedere a te supune ei și a te duce la metania cuvioșiei tale în mănăstirea *Căldărușani*, unde ești dator intru toate a fi supus disciplinei monachale.

Primiți cuvioșe părinte, arhieresci bine-cuvēntari.

Locotenența metropolitană: *Iosif Metrop. Moldovei, Partenie al Dunărei de jos, Gherasim, Director, Eoon. C. Enescu.*

Declaraarea-protest a Metropolitului-Primat.

Am arătat, că în ziua, când s'a înfățișat înaintea Sinodului, ca să fiă judecat, Metropolitul *Ghenadie*, a deus la Sinod o declarare în scris, prin care atacă competența, actele și decisiunea Sf. Sinod. Estragem din acest act adresat Metropolitului Moldovei, următoarele:

I. P. S. Metropolit al Moldovei și Sucevei.

Noi *Ghenadie Petrescu*, Metropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României și Președinte al Sfantului Sinod al Santei Biserici autocefale ortodoxe de Răsărit, — după invitarea Vōstră iubiți frați intru

Christos — prezentându-ne astă-đi în acest local unde avem însemnată onōrea de a președe ședințele Sfantului Sinod al Santei Biserici autocefale ortodoxe de Răsărit, și găsindu-vē constituiți de fapt sub preșidentia Inalt Prea Sfinției sale Metropolitului Moldovei și Sucevei, ridicând ochii oătră cel de Sus, ou cea mai profundă durere, Ne credem datorți a vē declara că atacăm în nulitate ca făcute ou exoes de putere și fără de competență actele și decisiunea așa intitulatului Sfant Sinod ce ni s'a comunicat în ziua de 17 Mai v. curent (adecă darea în judecată, suspendarea numirea unei locotenențe Metropolitane)

Etă cuvintele pe cari se întemeiază protestul Metropolitului:

Sinodul n'a fost constituit conform prescripțiunilor canonice și a legilor sinodale din 1872, după care Sinodul se compune, din ambii Metropoliți, din 6 episcopi eparohioți și din toți arhieriei titulari aflați în România. În tot casul, dice art. 9, Sinodul trebuie să fiă compus din cel puțin 12 membri.

În ziua de 17 Mai v. în care s'a făcut darea în judecată și suspendarea, au fost de față în Sinod 12 arhieriei. Dintre aceștia însă trei au iscalit și cetit în Sinod actul de acusare contra lui (adecă a Metropolitului-Primat). Din acel moment, acēsta nu mai puteau figura între cei 12 arhieriei judecatori ai sēi ou dreptul ne mai auđi și ne mai pomenit de a-l acusa și în același timp de a vota și osinda lui. Er canōnele prescriu formal „ca pirișii să nu-i fiă vrăjmași viderați, nici acieași să fiă și piriși și judecatori“.

Ne calculând în numărul celor 12 arhieriei-judecatori ai Noștri pe cei trei acusatori, precum și pe teofilia sa Episcopul *Rimnicului* și *Noului-Severin*, dat în judecata Sf. Sinod, care, ca prihănit, după Canoane, nu putea figura între judecatori Noștri, ou numărul de 8 arhieriei-judecatori nu putea funcționa Sfantul Sinod și nici era legal și canonic constituit.

Mai departe dice Metropolitul în apărare, că Metropolitul Moldovei cu ceilalți 8 episcopi și arhieriei a lăsat a-se ceti actul de acusare fără ou mai întâi să-i îndatorēscă pe acusatorii sēi a da în scris declararea conform canonului 6 din al doilea Sinod ecumenic, care formal poruncesce: „Cel ce piresce să nu începă piriile, de nu va da mai întâi în scris făgăduința, că va primi întocmai osānda, ce o ar fi primit episcopul, fiind pirit ou dreptul și ou adevērul, de se va dovedi, că ou nedreptate și ou clevetirie s'a pirit“.....

Protestul se termină ast-fel:

Fără să mă opreso ađi la întocmirea acestui act de acusare, act de acusare care nici măcar nu mi-s'a comunicat, și pe care în ziua judecāței imi rezerv dreptul de a-i da adevērata denumire dia cauza urei, māniei, neadevērurilor și calomniei ce el cu-

— „Mulțamesc lui Dumneđu!... Pieptul i-se ridică, trăsese!“ Aceste fură primele vorbe, ce le auđii când imi revenii în simțiri.

Eu deschisei ochii și vēđui fața cinstită a colegului meu *Wilkins* plecată peste mine.

— „Unde sunt?“ murmurai eu.
— „De-ocamdată tot în speluna lui *Croky*“.

Apoi începură a-mi veni în minte cele petrecute. Mă aședai bine pe patul, ce era în fundul cavernei și pe care mă pusese colegul meu. Curmăturile funiei la mână și la picioare, unde fusesem legat, mă dureau și acum tare; de-altmintrelea, mulțamită construcției mele de fier, prinsei a mă afla mai bine.

— „Așa, frate, inghite odată din acest rachiu!“ dice *Wilkins*, care mă priveghia ou alți doi soți. „Acēsta-ți va pune sângele în mișcare!“ El imi întinse plosca și trăsēi una voinicesce din ea.

— „Sē-mi spuneți acum, đisei eu, cui am de-a mulțami reinvierea mea?“

— „Aceluia“, dice *Wilkins* arătând la o parte. Privii într'acolo și spre marea mea surprindere vēđui pe *Bold*, credinciosul meu căne, ce sta și mă privia mișcând din codă.

— „Vino 'noōce, *Bold*“ grăii eu, și animalul dintr'o săritură fū lângă patul meu, mă aplecai spre el, ou lacrimile în ochi, și sărutându-l de multe-ori, ca pe un frate iubit, îl strinsei la pieptul meu.

— „Când mă reintorsei erai dispărut,“ dice *Wilkins*. „Numai decāt pricepui, că nu de flori de mēr lipsesci dela post. Decă cine-va te-a dus de aci, imi gândiam în mine, atunci numai *Bold*, ou nasul lui oel fin, ar putē sē-mi arate unde, încātrău sē te caut. Grăbii deci la locuința noastră, de unde luaiū cănele, er dela stațiune luaiū încă câți-va camerađi și repede grăbirăm înoōce. La gaura cavernei prinsă cănele a scurma și-și făcū loc sē între înlăintru, vēđi bine, ajutat de noi. Cum ajunse înăuntru prinsă a scurma la pāretele cel de scānduri.

„Îndată mi-am gândit, că tu vei fi acolo.

Am împins din rēșputeri și în adevēr pāretele s'a mișcat din loc și îndată aflarăm ce căutarăm“.

Eu strinsei mână colegilor plin de mulțamită și le istorisii, cum ajunsei acolo.

Curiositatea făcū pe colegii mei să se hotārască a cerceta mai de-aprōpe acest coridor.

Eu declarai, că voi merge ou dēnșii, și mă simțiam destul de întărit pentru a face acēsta. Din cauza strimțōrei coridorului, ne hotārirăm a merge numai doi inși, eu ou *Wilkins*, er ceilalți doi rēmaseră aci, spre a păđi intrarea. Pe *Bold* vōi a-l duce ou mine de sfōră; el scia āmbra bine în astfel de coridōre și soia, că nu-i de seos nici un sunet din gură, decāt la cas de lipsă și și atunci numai foarte încet.

Find-că *Jim Croky* imi luase pistōlele, eu imprumutai unul dela colegi pentru acēsta expediția, apoi ne aprinserăm lăterna și plecārăm pe drumul cel aventurios.

Coridorul mergea mai întâi în jos, dēr era destul de larg și înalt, ce sē putem străbate fără mare greutate. Apo:

ducea drumul ērăși în sus. Atunci împărășii lui *Wilkins* pāreerea, că nu putem fi departe de țința noastră. Și în adevēr, după câți-va pași ērăși eram lângă un pārete de soānduri. Eu imi pusei urechia ou precauțiune la pārete. Nimic nu se auđia, decāt dōră bătăile inimei noastre, nici *Bold* nu se mișca.

Repede mă hotārii a încerca, decă nu cumva se deschide și pāretele acēsta, ce celălalt dela casa lui *Croky*, și, în adevēr, soāndurile se ridicarū îndată fără sunet. Toomai ca la casa lui *Croky* era și aici un loc gol ce o pivniță.

Bold făcū un semn lin. Pricepurăm îndată, că sunt omeni în apropiere. În acel moment și auđirăm vorbindu-se despre mine și cunoscuti vocea lui *O'Neal*:

— „Te dor și acum orbitele ochilor?“

— „Teribil!“ auđii vocea lui *Jim Croky*. „Numai de nu ași rēmānē orb“.

— „Acēstea sunt urmările neprecuțiunii noastre“, observă *O'Neal*. „De ce ați astrucat oadavrul în pustă?“

— „Drace, puteam noi ore mirosi, că

prinde, sosind astăzi aci, în mijlocul nostru, care până eră frații mei întru Christos, Noi Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României, Președinte al Sfântului Sinod, calomniat și mânjit fără de nici o cruțare și fără de nici o îndurare, arătat la privescerea omenirii întru o călcător de legi și de canoane, introducător de inovații în serviciul leturghiei, cu deprinderi uricioase în viața noastră Duhovnică, și ce este mai îngrozitor și mai înfrorător! Infringător de dogme, am devenit și cel mai de rău făcător de rele, cădând sub lovirea art. 147 și 333 Codul penal.

Etă, însă că datul în judecată Mitropolitul Primat, suspendatul din trepta arhieriei și din administrațiunea Mitropolită, criminalul Președinte al Sfântului Sinod, chemat de voi toți, care vă dicită constituit în Sântul Sinod peste care planăză Sântul Duh... Etă astăzi pe acest mare fruntaș și mare Dregătoriu Bisericesc umilit și smerit moralicesc în genunchi și cu lacrimi în ochi vă rogă pe voi mari și Inalți dregători și slujbași bisericesci Inalt Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Inalți Episcopi Eparhioți și smeriți rugători către Dumneșeu, arhieriei, ca să vă îndurați a-i da judecatori, cari să-l judece fără părtinire, fără ură, înaintea căroră să nu pot striga împreună cu marele Dascăl al Craștinătăței stălpul și întărirea Bisericeii, sfântul și Marele Ioan Gură-de-Aur: *Unde se vin și către cine se merg?... Cătră pirișii mei și către judecatori?... Eu gata sunt a sta și înaintea Soborului a totă lumez, însă așa ca să stea și pirișii mei la judecată, altul fiind cel ce ne-ar judeca pe noi....* *Er astăzi, astăzi 20 Maiă anul mântuirii 1896 și pirișii și judecatorii mei aceiași sunt, și nu ca să se judece cu mine, ci voesc ca să mă judece pe mine; deci, nu voiă sta la o judecată ca acesta!*

Cetățean supus Constituțiunei și legilor țerei, credincios servitor tronului Majestăței Sale Regelui Carol I, monach supus canoanelor și autorităților bisericesci, legal constituite și legal funcționând, decât prin lucrările și decisiunile sale membrii din sintul Sinod s'au pus în pozițiunea, ca nici după principiile dreptului firesc, nici după legile positive, nici după canoane, să nu mai pôtă fi judecatorii mei firesci și canonici, nefiind chiar în numărul de 12, număr strict necesar spre a judeca un Episcop, convôce-se Corpurile Legiuitoare, facă-se o lege care să-mi dea judecatori cătră cari să mă pot desvinovați, și facă ast-fel să înceteze scandalul în Biserica noastră spre întărirea credinței Românilor în religiunea ortodoxă a răsăritului care este religiunea dominantă a Statului român.

În calitatea mea de Mitropolit al Ungro-Vlahiei fiind de drept membru al Senatului, calitatea acesta de mandatar al țerei nu mi-se pôte răpi prin o judecată arbitrară de o autoritate, care este ilegal constituită și ilegal funcționează.

Cât pentru deliote de drept comun, oari se pun cu atăta ușurință și cruțime în sarcina mea, în interesul prestigiului și respectului Bisericeii noastre, de datorita Guvernului este, ca fără de nici cea mai mică întârziere, conform art. 16 din legea Sinodală, să mă trimetă înaintea Inaltei Curți de casație și de justiție.

Atacând în nulitate toate actele ce a-ți făcut și rostit în contra noastră, ca făcute fără competență și cu exoes de putere, vă contestăm și legalitatea constituiței văstre de astăzi în Sfântul Sinod al Sfintei Biserici autocefale ortodoxe de răsărit cu indoita chemare și de a mă acuza și de a mă judeca, fără ca în ura și prigonierea neomenă, ce mi-se face, să mi-se fi comunicat cel puțin actul de acuzare.

Răpindu-mi-se ast-fel până și sacrul drept de apărare formal consfințit prin canoane și prin canonul 27 al Sinodului din Cartagena, care, după împrejurări, acordă piritului până și terminul de două luni spre a-și putea aduna dovețile, vă contest calitatea de fireștii, legalii și canonicii mei judecatori!

SCRIRILE DILEI.

— 24 Maiă.

Români achitați. Din Lugoș i-se depeșă lui „P. Ll.“, că tribunalul din Caransebeș a achitat, în lipsă de doveți, pe clericii români Ioan Popovici, Gavriil Săcașan și George Treta, cari fuseseră învinuiți cu vătămarea steagului maghiar.

Se tem și de umbră și de sôre. În 8 c. va ține partidul croat din drépta o mare adunare în Agram. Autoritățile croato-maghiare temându-se de nouă demonstrațiuni din partea studenților, au ordonat ca să părăsescă imediat Agramul toți acei studenți universitari, cari în Octomvre a. tr. au fost osândiți pentru cunoscuta afacere a steagului maghiar.

Sașii din Petriș, cari au petrecut o săptămână intrégă în Budapesta și a căror musică a dat mai multe concerte în esposiția milenară, s'au întors în 2 c. acasă. „Sieb. d. Tgbl.“ primesce din Bistrița o corespondență, în care despre această excursiune milenară a Sașilor petrișeni se dic între altele următoarele: „Sașii noștri din Petriș și-au ajuns scopul. Ei nici decum n'au voit să facă vr'o mărturisire politică, s'au aducă omagiile lor în tonuri șovinismului, care le stringe pe naționalități la inimă, de le iese sufletul; ci din potrivă, au voit să dovedescă, că satele săsesci au o cultură, limbă și un port special, și pretind, ca aceste să fiă inviolabile. Probabil, că și cel mai înocăpăinat Maghiaroman a căpătat respect d'inaintea „puterii vitale“ a poporului săsesc și și-a dis în tăcere, că și astăzi este pentru ea chiar atăta loc în Ungaria, ca și pe timpul înfloririi acestei țeri, și că servește spre mai

mare onôre patriei, decât frazele bombastice îndătinate“. Tôte sunt bune și frumoșe, d'er Sașii petrișeni n'au aflat alt loc și altă ocaziune de a-și espune și manifesta „puterea lor de viață“, decât chiar numai la esposiția milenară din Budapesta?

Archiducele Iosif cătră un țiarist. Țiaristul maghiar Thewrewk István, care nu de mult a luat asupra-și redactarea țiarului „Dunántuli Hirlap“, a rugat printr'o scrisóre pe archiducele Iosif, ca să scrie un articol pentru fôia sa. Archiducele a răspuns printr'o scrisóre în care dice: „Regret, că nu pot satisface dorinței exprimate în scrisórea d-tale, de-ore-ce regulamentul nostru de serviciu interdice unui honved din serviciul activ de-a scrie în foi, cari se ocupă cu chestiuni sociale și politice. Această măsură însă e fôrte folositoare, de-ore-ce ar fi pericolos pentru stat, decât ostașii, ou puterea lor armată, s'ar amesteca în politică“.

Români la mileniu? Țiarele maghiare din Budapesta aduc scirea, că pe ziua de 11 c. se așteptă acolo 592 de Români din comitatul Caraș-Severin, cari vor visita esposiția milenară, și că direcțiunea esposiției face mari pregătiri pentru primirea „oșpeților români“. Nu șoim, întru cât să dăm credemânt acestei sciri. Ore să stea ea în legătură cu petrecerea deputatului Szerb Gyuri între alegătorii săi din com. Caraș-Severin, înaintea căroră el își ținu mai dizele trecute darea de semă?

Un metropolit contra imoralității milenare. Ministrul comun de finanțe, Kállay, a provocat pe toți preoții și proto-popii bosniaci, ca din fia-care comună să trimită câte 3—5 dintre cele mai frumoșe fete la esposiția milenară din Budapesta. Metropolitul Dr. Stadler a protestat însă contra acestei provocări și a interdis preoților săi de-a implini dorința lui Kállay. S'au străcurat adecă prin public sciri despre fapte fôrte imorale și scârbóse, ce se petrec în unele despărțeminte ale esposiției milenare, și mai ales în așa numitul Os-Budavár, unde se espun vederei publice haremurii turcesci, dansuri nerușinate și alte lucruri, cari vătămă simțemântul moral. Este în adevăr, fôrte regretabil, când un ministru voiesce să mâne ca pe vite fetele cele mai frumoșe și nevinovate dintr'un ținut în acea cloacă a desfrêului și a depravațiunei. Frumóse și nobile fructe produce mileniu!

Môrtea unui esplorator african. Alaltăeri a murit în Bonn celebrul esplorator african Dr. Gerhard Rohlfs, în etate de 64 ani. Cu densus s'a stins unul dintre cei mai renumiți esploratori de prin teritoriile necunoscute ale Africeii, și unul dintre cei mai esceleți cunoscători ai limbelor nordafricane.

Concert militar. Atragem încă odată atențiunea publicului asupra concertului de mâne al musicii militare dela regim. 50 din loc. Venitul întreg al concertului este destinat pentru mormintele soldaților căduți în luptele dela 1866 din Boemia.

În atențiunea proprietarilor de pământ. Guoiul ce se va aduna în anul curent în noul abator al orașului Brașov se va vinde pe cale de oferte și licitațiune orală. Licitațiunea se va ține Vineri, în 19 c. la 11 ore a. m. în oficiul economic orașenesc, unde sunt espuse și condițiunile mai detaliate. Tot la același oficiu sunt de a-se adresa până cel mult la 10 ore a. m. ale dizei de 19 c. cferțele stampilate și proveđute cu un vadiu de 10 fl., oari oferte se vor deschide după ținerea licitațiunei orale.

SCRIRI ULTIME.

Bucuresci. 4 Iunie, Aseră la 7 ore procurorul general, prefectul poliției, apoi episcopi de Huși și de Argeș, și secretarul general al ministeriului cultelor s'au dus la Metropoliă. După-ce s'a cetit Metro-

litului sentința și tôte actele, Metropolitul Ghenadie a declarat, că nu plécă de voiă bună din Metropolie, căci nu recunóșce legalitatea osindei, și dize, că se va supune numai unui decret regal de destituire. În fine Metropolitul a fost somat, să se gătescă imediat de plecarea, și cu cea mai mare grabă Ghenadie a fost dus cu o birjă păzită de sergenți și de gendarmi, la mănăstire. Pe lângă cimitirul Șerban-Vodă aștepta o trăsură cu patru cai. Prefectul poliției invită pe „monachul Ghenadie“ să se urce în această trăsură, predându-l prefectului județului Ilfov, ca să-l transporte mai departe.

Bucuresci, 4 Iunie. Astăzi s'a înaintat regelui petiția dómnelor în favoarea Metropolitului, de cătră dómnele Lascar Cătarciu, V. Cantacuzino și general Manu.

Grupul-Fleva a conchiămat o nouă întrunire pe ziua de Vineri.

Partidul conservator va ține Duminecă o mare întrunire publică tot în această afacere.

DIVERSE.

Un ministru rusesc Dintre membri actualului cabinet rusesc, se pôte dice, că cel mai harnic și brav este prințul Chilkow, ministru de comunicațiune. În tinerete a fost oficer, d'er părăsind cariera militară s'a dedicat cu totul serviciului la căile ferate. El îndată a văđut, că chestiunea comunicațiunei în patria sa nu face nici un progres deosebit, și de aceea a plecat la Anglia și mai apoi la America, unde s'a pus și a învățat dela început tot serviciul căilor ferate: a fost lucrător de țic, mașinist, conducător de tren, și tôte aceste servicii le făc pentru plată. Ani de-a rândul a funcționat ca conducător de mașină. Apoi s'a reintors în Rusia, unde în scurt timp a ajuns să fiă ministru de comunicațiune. La ocuparea noului său post cel d'intăiu lucru i-a fost, că a făcut o călătorie de inspecțiă pe tôte liniile ferate rusesci. La o stațiune din Sudul Rusiei el chiămă cu această ocaziune la sine pe mașinist și îi dize: — „Ședți în cupeul de serviciu, căci voiă conduce eu trenul“. Mașinistul, consciu de responsabilitatea ce o are, se înspăimântă fôrte tare, și gângăvi cu gróză: „D'er, escelență, gândesce-te că...“ — „Înțeleg, înțeleg“, dize ministrul ridênd, „d-ta cređi, că cine-va pôte fi bun ministru, fără de-a fi și bun mașinist. Ei bine, să ne urcăm amândoi în mașină și d-ta imi poți controla activitatea. D'er așteptă un moment.“ După cuvintele acestea, principele dispărú, îmbracă hainele cele mai simple de serviciu și se urcă împreună cu mașinistul, în locomotivă. Mai mult ca 100 de kilometri conduse ministrul locomotiva și cerú apoi dela mașinist un atestat, că și-a implinit bine munca. Este meritul lui Chilkow, că liniile ferate rusesci stau în renume fôrte bun, administrațiunea căilor ferate este esemplară și toți funcționarii dela caile ferate din Rusia își implinesc serviciul cu cea mai mare acurateță și consciențiositate.

Literatură.

În tipografia Seminarului gr. cat. din Blășișu a apărut: „Manual de stilistică pentru clasa IV și V gimnasială, preparandii, școala reală, școala superiôră de fete ș. a. precum și pentru privați, de Ioan F. Negruțiu, profesor. Edițiunea II, revêđută și îndreptată după planul ministerial“. — Form. mare 8° de 272 pag. Prețul 1 fl. 30 cr. — Buna primire, de care s'a bucurat edițiunea primă, este în sine o dovadă pentru valoarea acestui manual, care acum se presentă corectat și îmbunătățit, fiind introduse în text, pe lângă exemple, și unele modele, ér în partea din urmă un tractat de *stilistică practică*, fôrte de mare ajutor pentru introducerea tinerimei în cunóșcerea și stilsarea tuturor scrisorilor, cari vin mai des înainte în viața practică.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

neghiobul de pécourar își va pasce chiar pe acolo turma? Mai bine țic, de ce tu în acea nópte ai fost așa de beat, încât n'ai putut duce cadavrul peste riu? Din astă cauză, veđi bine, trebuirăm să astruocăm cadavrul în pustia până a doua nópte“.

— „L'afi fi putut pune în ambii“.

— „Acolo și așa aerul e destul de rău!“

— „E adevărat. Eu cred, că chiar și amicului aflător acuma acolo, mai curênd îi va ciunta firul vieții aerul puturos al coridorului, decât fômea și setea“.

— „Mâne dimineță îl vom cercoeta. Acum se mergem la culcuș“.

Apoi se făcú tăcere și eu făcui semn lui Wilinks, să ne întorcem. Șoim deja destul. Cu mare grijă răsturnărăm pãretele de scânduri la locul lui și îndată eram lângă ortacii noștri. Aci ținurăm cu toții stat. Planol îndată ni-a fost gata. Aveam să ducem încă câți-va soți într'ajutor, apoi să impresuram casa lui Fôhrmann O'Neal, spre a-l sili să ese și să punem astfel mâna pe ei. Ceilalți dintre noi aveam grijă, ca

de cumva criminalii ar căuta să fugă prin coridorul secret, să-i prindă în casa lui Croky.

Așa și făcurăm. Când Fôhrman, la re-peșitele noastre provocări, deschise ușa, pe partea cealaltă, ei surprinseră ómenii noștri, cari ridicară pãretele secret și străbătură la ei. Tãlharii erau priuși. Între ei se afla și Jim Croky, ai căruia ochi erau roșii, pleópele umflate și avea dureri terribile.

Prisonierii fură duși la închisóre și alăturați lângă cei doi Croky. După legile de atunci era numai o pedepsă pentru astfel de fapte: furoile; de această pedepsă se împãrtășiră și criminalii aceștia peste scurtă vreme.

Eu sunt acum om bêtân și au trecut mulți ani de atunci, d'er această aventură teribilă imi este prospêtă în memoriă și prospêtă imi va rămâne ca cea mai teribilă aventură din viața mea de funcționar.

— i. —

Cursul la bursa din Viena.

Table with financial data from Vienna, including exchange rates for gold, silver, and various bonds.

Table with financial data from Braşov, including exchange rates for various currencies and bank notes.

Cursul pietei Braşov.

Table with market prices for Braşov, including bank notes and exchange rates.

Table with financial data, including exchange rates for various currencies like the Ruble and Lire.

Nr. 6346—1896.

PUBLICAŢIUNE.

Dreptul de vînat pe teritoriul oraşului Braşov, cuprîndînd 14 961.69 jugere catastrale de pădure și cam 8—10,000 jugere pămînt de arat și livedi se dă pe cale de oferte în arîn-

dă pe durată de 6 ani, cu prima August 1896.

Pertractarea va avé loc în 20 Iunie 1896 înainte de prînz la 10 ore la oficiul oraşănesc economic cărui au de a se aşterne până la 1/2 10 ore a amintitei zile, ofertele timbrate, sigilate și provédute cu un vadiu 10%.

Tot la acelaş oficiu se află condiţiunile de oferte și acele contractuale spre examinare.

Braşov, 28 Mai 1896.

989,1—3

Magistratul oraşănesc.

Calitate superioară.

Chocoladă Thiess & Seidel

s'afă în toate magazinele de specerei cu preţurile fabricii, fiă-care pachet și envelopă este provédut cu firma noastră.

Nutritiv și ușor de mistuit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.

Budapesta — Predeal

Large table showing train schedules between Budapest and Predeal, including departure and arrival times for various train types.

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Table showing train schedules between Cucerdea, Oșorheiu, and Regh.-săsesc.

Nota: Orele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se, ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrati cu linii mai negre însemnă orele de noapte.

Ghirișă — Turda

Table showing train schedules between Ghirișă and Turda.

Copșa-mică — Sibiu — Avrig — Făgăraș

Table showing train schedules between Copșa-mică, Sibiu, Avrig, and Făgăraș.

Simeria (Piski) — Hunedóra

Table showing train schedules between Simeria (Piski) and Hunedóra.

Braşov — Zărnești

Table showing train schedules between Braşov and Zărnești.

Mureș — Bistrița

Table showing train schedules between Mureș and Bistrița.

Arad — Timișoara

Table showing train schedules between Arad and Timișoara.

Sibiu — Cisnădie.

Table showing train schedules between Sibiu and Cisnădie.

Sighișoara — Odorheiu-săcesc.

Table showing train schedules between Sighișoara and Odorheiu-săcesc.